

Pràctiques Integrades

Codi: 102550
Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2502443 Psicologia	OB	3	A

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Albert Bonillo Martín
Correu electrònic: Albert.Bonillo@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Ferran Balada Nicolau
Margalida Coll Andreu
Miquel Domènech Argemí
Silvia Edo Izquierdo
Albert Fornieles Deu
José Luis Lalueza Sazatornil
Margot Pujal Llombart
Ramón Cladellas Pros
Ana Barajas Velez
Albert Bonillo Martín
Eva Parrado Romero

Prerequisits

No hi ha prerequisits. Els coneixements necessaris són els de les assignatures prèvies i simultànies del grau, que s'han d'integrar en aquesta assignatura en relació amb els camps d'aplicació.

Objectius

La complexitat de factors que determinen la conducta dels individus i les poblacions fa necessari, més que mai, dotar els estudiants d'habilitats que els permetin la integració dels coneixements i procediments d'una manera comprensible. En aquesta assignatura es pretén iniciar a l'estudiant en la integració dels aprenentatges previs assolits en les assignatures de primer i segon curs, com també els adquirits simultàniament a d'altres assignatures al llarg del tercer curs. Així mateix, es pretén desenvolupar aptituds d'aprenentatge autònom que permetin generar propostes de resposta professionals als problemes psicosocials, considerant sempre el context sociocultural en què viuen els individus.

La metodologia emprada en aquesta assignatura suposa necessàriament treball en equip, i tots els components del grup han de saber donar una resposta o explicació dels temes tractats. Això implica que l'estudiant ha d'estar atent a les aportacions dels seus companys i ha de llegir i reflexionar sobre la documentació de referència aportada pels altres membres de l'equip.

Aquesta assignatura suposa la participació en un projecte d'Aprenentatge Servei (ApS). Aquests projectes de compromís social permeten a l'estudiant formar-se mitjançant la participació en un projecte orientat a resoldre una necessitat real en una comunitat i millorar, així, les condicions de vida de les persones o la qualitat del medi ambient (per més informació <http://pagines.uab.cat/aps>).

Competències

- Analitzar les demandes i les necessitats de persones, grups o organitzacions en diferents contextos.
- Demostrar una aproximació crítica, d'escepticisme constructiu, de creativitat i d'actitud d'orientació a la recerca en les activitats professionals.
- Emprar els programes informàtics de gestió i anàlisi de dades.
- Fer revisions sistemàtiques a partir de la consulta de les diferents fonts documentals en psicologia per a recollir, ordenar i classificar dades i materials de recerca.
- Formular hipòtesis sobre les demandes i les necessitats de les persones destinatàries.
- Identificar i reconèixer els diferents mètodes d'avaluació i diagnòstic en els diversos àmbits aplicats de la psicologia.
- Obtenir i organitzar informació rellevant per al servei sol·licitat.
- Prendre decisions de manera crítica sobre l'elecció dels diferents mètodes de recerca psicològica, la seva aplicació i la interpretació dels resultats que en deriven.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Reconèixer la diversitat del comportament humà i la naturalesa de les seves diferències, tant en la normalitat com en l'anormalitat i la patologia.
- Seleccionar indicadors i construir instruments per avaluar programes i intervencions.
- Treballar en equip.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar les característiques del comportament dels pacients i diferenciar els aspectes que són fruit de les diferències individuals no patològiques d'aquells aspectes que fan sospitar que realment hi ha una patologia.
2. Analitzar situacions diverses en els diferents camps aplicats de la psicologia que requereixen una intervenció professional, i identificar les variables que hi intervenen per tal de poder dissenyar programes adequats per a donar resposta als objectius previstos.
3. Argumentar de manera raonada la necessitat d'utilitzar instruments d'avaluació en els diferents àmbits psicològics, especialment en l'àmbit clínic i de la salut.
4. Diferenciar mètodes adequats a cada situació que prevegin les característiques específiques de les persones avaluades i del seu context.
5. Discriminar les tècniques més adequades en l'àmbit de l'estadística descriptiva i la inferència estadística, així com els resultats que s'obtenen en recerques de caràcter descriptiu i de relació entre variables.
6. Emprar els programes informàtics de gestió i anàlisi de dades.
7. Escollir els indicadors que es requereixen per a avaluar adequadament un programa o una intervenció, contextualitzant-los dins d'un marc teòricocconceptual.

8. Fer una recerca sistemàtica documental que permeti reunir evidències científiques sobre un problema de recerca.
9. Formular proposicions o enuncisats raonats que permetin establir relacions entre les variables que formen part d'una demanda concreta.
10. Identificar els elements que formen part d'una recerca sistemàtica documental, així com la seqüenciació d'aquesta i les eines necessàries per dur-la a terme.
11. Identificar els elements que integren el procés complet d'una recerca científica, així com la seva seqüenciació i funcionalitat.
12. Identificar quin model i procediment és més idoni per a mesurar funcions, variables i constructes psicològics, per a avaluar-los i per a elaborar-ne un diagnòstic.
13. Plantejar i resoldre problemes psicològics basats en l'ús del mètode científic.
14. Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
15. Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
16. Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
17. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
18. Recollir informació rellevant de diferents fonts, així com també sobre elements de motivació i satisfacció, per tal d'analitzar-la i programar una intervenció que doni una resposta satisfactòria a les demandes i les necessitats de persones, grups i organitzacions.
19. Redactar hipòtesis que es puguin utilitzar com eines o tesis de comprovació dels supòsits que s'estableixen després de l'anàlisi de la demanda.
20. Redactar hipòtesis que es puguin utilitzar com un instrument de resolució provisional satisfactori per a cada demanda concreta.
21. Reunir informació rellevant sobre els diferents aspectes de la demanda i del programa d'intervenció que puguin afectar l'aplicació correcta del programa, així com l'èxit o el fracàs d'aquest.
22. Reunir la informació necessària, teòrica i tècnica, per a prendre decisions, de manera correcta i argumentada, enfront d'una determinada demanda.
23. Treballar en equip.
24. Utilitzar els coneixements teòrics adquirits en l'àmbit de la psicologia per a analitzar situacions reals i simulades en diferents contextos professionals de la disciplina, en especial els clínics i de la salut.
25. Valorar de manera crítica i reflexiva les aportacions i les evidències científiques acumulades en els diferents àmbits professionals de la psicologia.
26. Valorar els diferents aspectes i variables que formen part d'una demanda segons la rellevància que tenen.

Continguts

1. Escoltar i valorar les demandes, per una banda, i pensar, planificar i gestionar les respostes i solucions, per altra.
2. Recuperar els coneixements rebuts en les diferents assignatures i aplicar-los de forma integrada als casos pràctics i al projecte d'intervenció plantejats.
3. El model distintiu de competències en el treball: la importància de les competències no visibles (actituds, sensibilitat, valors, aspectes personals, etc.) en l'acompliment de la tasca professional del psicòleg i en el plantejament dels projectes d'intervenció.
4. Els equips professionals: l'estudi de casos. Preparació, implementació i avaluació de projectes.
5. Adquisició i implementació de la metodologia de l'Aprenentatge Basat en Problemes (ABP).
6. Presentació d'informes professionals. L'exposició/presentació pública de resultats.

7. La recerca documental i bibliogràfica d'informació. La consulta a experts.
8. Posicionament ètic del rol professional. Reflexió sobre els efectes i implicacions de l'exercici professional.

Metodologia

La programació docent contempla per cada semestre 7 sessions de 2 hores de duració de docència presencial. Totes les sessions (14 sessions durant tot el curs) es portaran a terme en un grup partit 1/6 als grups del matí, i en un grup partit 1/2 als grups de la tarda.

Aquesta assignatura es desenvoluparà alternant sessions presencials a l'aula, i sessions de treball autònom fora de l'aula. A les sessions de docència presencial (treball dins de l'aula), el professor tutoritzarà el treball portat a terme pel grup de treball, proporcionant les orientacions necessàries per a la realització de les diferents activitats que comportin la resolució dels casos i l'elaboració del projecte d'intervenció, oferint pautes per desenvolupar el treball i assessorant sobre el procés d'aprenentatge. Les sessions no presencials (treball fora de l'aula) tenen com a objectiu el desenvolupament del treball autònom dels grups de treball.

La metodologia docent consistirà en l'ABP (Aprenentatge Basat en Problemes). Aquesta metodologia implica treballar en grups de 4 a 5 persones. Serà amb aquest grup amb el qual es desenvoluparan i presentaran la majoria de les evidències d'aprenentatge del primer i segon semestre.

A partir de l'estudi dels casos que plantegen situacions reals, els estudiants desenvoluparan un pla de treball que els conduirà a estudiar, analitzar i aprofundir els diferents objectius plantejats en el programa. L'objectiu de l'aprenentatge basat en problemes és la generalització dels coneixements adquirits, de manera que, en acabar el curs, l'alumne sigui capaç de donar resposta a una gran varietat de situacions diferents als casos treballats. L'èmfasi se situa més en els aspectes relacionats amb la integració del coneixement i el treball en equip, que en les intervencions concretes.

Es recomana fer consultes a experts en relació a les matèries, que poden ajudar a resoldre els casos i el projecte. En tot cas, s'ha d'entendre que el paper del tutor és en tot moment no directiu, de forma que el grup ha de dirigir el propi procés d'aprenentatge i el tutor només fa seguiments puntuals. Cal tenir molt en compte que l'intercanvi d'informació entre el grup no respon a un debat d'opinions, sinó a una exposició de coneixements, fruit d'una reflexió i amb una argumentació ajustada a les referències consultades.

Un esquema típic en la metodologia ABP podria ser:

1. Llegir i analitzar, grupalment, l'escenari en el qual es presenta el problema.
2. Elaborar una descripció del problema que el grup està tractant de resoldre.
3. Identificar aquells objectius que es pretenen cobrir amb el problema que el tutor els ha plantejat.
4. Elaborar de forma grupal un llistat de què es requereix per fer front al problema. Preparar un llistat de preguntes sobre allò que es necessita saber per a poder solucionar el problema, així com conceptes que han de dominar-se. Identificar la informació de què disposen els diferents membres del grup.
5. Preparar un pla amb possibles accions per tal de cobrir les necessitats de coneixement identificades i on es puguin assenyalar les recomanacions, solucions o hipòtesis.
6. L'equip cerca informació a totes les fonts pertinents per a cobrir els objectius d'aprenentatge i resoldre el problema.
7. Treballant en grup s'analitza la informació recopilada, secerquen opcions i possibilitats i es replanteja la necessitat de tenir més informació per a solucionar el problema.
8. És important que es prepari un informe on es facin recomanacions, estimacions sobre resultats, inferències o altres resolucions apropiades al problema. Tot l'anterior ha d'estar basat en les dades obtingudes i en els antecedents. Tot el grup ha de participar en aquest procés de tal manera que cada membre tingui la capacitat de respondre a qualsevol dubte sobre els resultats.

Aquesta assignatura és anual. L'assistència a les sessions presencials així com el treball en grup són considerats fonamentals per dur a terme l'assignatura de manera adequada. Per tant, es recomana que es tingui en compte això si es té previst portar a terme un programa de mobilitat (Erasmus, Sicue-Sèneca, etc.), que comporti una estada fora de la universitat durant el curs.

Nota: La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries. L'equip docent detallarà a través de l'aula moodle o el mitjà de comunicació habitual el format presencial o virtual/on-line de les diferents activitats dirigides i d'avaluació, tenint en compte les indicacions de la facultat en funció del que permeti la situació sanitària.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
D1. Resolució del Cas 1	7	0,28	2, 5, 9, 11, 12, 24
D2. Resolució del Cas 2	7	0,28	1, 2, 3, 5, 11, 12, 19, 20, 24
D3. Resolució del Projecte d'Intervenció	14	0,56	2, 11, 12, 13, 18, 24, 25
Tipus: Supervisades			
S1. Supervisió de casos	7,5	0,3	
S2. Supervisió del projecte	7,5	0,3	
Tipus: Autònomes			
A1. Recerca d'informació, lectura, ... pel cas 1 i 2	40	1,6	23
A2. Recerca d'informació, lectura, ... pel projecte	65	2,6	18, 23

Avaluació

Els objectius d'aprenentatge d'aquesta assignatura es desenvoluparan a partir de la resolució de dos casos pràctics, al primer semestre, i del desenvolupament d'un projecte d'intervenció, al segon semestre. Tot això ho desenvoluparem a partir de la metodologia de l'aprenentatge basat en problemes (ABP). Tot el procés d'aprenentatge es portarà a terme de manera obligatòria en un grup de treball format per entre cinc i sis persones.

L'avaluació d'aquesta assignatura, que tenen com a marc general les [pautes d'avaluació de la Facultat de Psicologia](#), es farà a partir de les següents evidències d'aprenentatge:

EV1 CAS 1 (primer semestre):

- Ev1a Informe Cas 1. Lliurament virtual. Setmana 6
- Ev1b Presentació oral Cas 1. Activitat presencial. Setmana 7
- Ev1c Actes treball grupal Cas 1. Lliurament virtual previ a cada sessió d'activitat presencial.

EV2 CAS 2 (primer semestre):

- Ev2a Informe Cas 2. Lliurament virtual. Setmana 14
- Ev2b Presentació oral Cas 2. Activitat presencial. Setmana 15
- Ev2c Actes treball grupal Cas 2. Lliurament virtual previ a cada sessió d'activitat presencial.

EV3 PROJECTE D'INTERVENCIÓ (segon semestre)

- Ev3a Informe Projecte d'Intervenció. Lliurament virtual. Setmana 14
- Ev3b Presentació oral projecte d'intervenció. Activitat presencial. Setmana 15

Ev3c Informes de seguiment del treball en grup. Lliurament virtual previ a cada sessió d'activitat presencial.

Penalitzacions a la nota per manca d'assistència:

Semestre 1

No assistència a cap sessió de treball,

nota seguiment treball grupal = 0

nota informe final = 0

No assistència a la sessió d'exposició del cas

nota exposició de 0

Semestre 2

No assistència a 2 sessions de treball,

nota seguiment treball grupal: 0

No assistència a >=3 o més sessions de treball,

nota seguiment treball grupal: 0

nota informe final pondera un 15%

No assistència a la sessió d'exposició del projecte

Nota exposició : 0

Regles del sistema d'avaluació:

Un/a estudiant que hagi lliurat evidències d'aprenentatge amb un pes inferior al 40%, constarà com a "no avaluable".

L'assignatura computarà com a superada quan es compleixin les dues condicions següents:

1. S'hagi obtingut una nota igual o superior a 4,5 en cada un dels dos semestres.

2. La nota final, resultat de promitjar la nota obtinguda en cadascun dels dos semestres, ha de ser igual o superior a 5.

En el cas de no haver obtingut una nota mínim de 4,5 en un o ambdós semestres, la nota final de l'assignatura serà 4.

Sistema de recuperació:

Podran optar al procés de recuperació els estudiants que compleixin les tres condicions següents:

Hagin obtingut una nota mínima de 3,5 en cada un dels dos semestres (casos i projectes)

El pes de les evidències presentades sigui com a mínim de 2/3

Hagin obtingut una nota global de l'assignatura inferior a 5.

Per tant, no es podrà optar a la recuperació quan la nota d'un dels semestres sigui inferior a 3,5 (independentment de quina sigui la nota de l'altre semestre), ni tampoc quan la nota global de l'assignatura sigui igual o superior a 5.

La recuperació estarà focalitzada en la o les evidències d'aprenentatge en què l'estudiant no hagi demostrat un rendiment satisfactori. Consistirà en la rectificació de les parts no superades, d'acord amb els exercicis i criteris que estableixi l'equip docent de l'assignatura.

En cas que la recuperació sigui superada, la nota de l'assignatura serà sempre un 5.

No es preveu que l'alumnat de 2^a o posterior matrícula s'avalui mitjançant una única prova de síntesi no recuperable.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Ev1a. Informe final Cas 1	5	0	0	2, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 23, 24
Ev1b. Presentació oral Cas 1	10	0	0	7, 13, 21, 22, 23, 26
Ev1c. Actes treball grupal Cas 1	10	0	0	2, 18, 23, 24
Ev2a. Informe final Cas 2	5	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 8, 10, 11, 12, 19, 20, 23, 24
Ev2b. Presentació oral Cas 2	10	0	0	13, 23
Ev2c. Actes treball grupal Cas 2	10	0	0	2, 18, 23, 24

Ev3a. Informe Projecte d'intervenció	25	0	0	2, 6, 8, 12, 13, 18, 23, 24, 25
Ev3b. Exposició Oral del projecte d'intervenció	20	2	0,08	13, 23
Ev3c. Informes de seguiment del treball en grup	5	0	0	2, 14, 15, 16, 17, 18, 23, 24

Bibliografia

Lectura obligatòria

Problem-based learning at HYMS: A guide for students by students. The Hull York Medical School, 2012.

Es pot descarregar des de:

<http://www.hyms.ac.uk/docs/default-source/hyms-downloads/pbl-guide-written-by-students-for-students.pdf?sfvrs>

Els apartats obligatoris són els següents:

- Pàgines 5 a 11 (An introduction to PBL)
- Pàgines 23 a 33 (The seven steps of PBL)
- Pàgines 39 a 45 (PBL: a critique)
- Pàgines 47 a 54 (Group work: A short guide for beginners + Conclusion)

LECTURES RECOMANADES

- Araújo, U.F. i Sastre, G. (Coords.) (2008) *El aprendizaje basado en problemas. Una nueva perspectiva de la enseñanza en la universidad*. Barcelona: Editorial Gedisa.

- Castro, A. (2004) Las competencias profesionales del psicólogo y las necesidades de perfiles profesionales en los diferentes ámbitos laborales. *Interdisciplinaria, año/vol. 21*, num. 002, pp. 117-152.

- Colegio Oficial de Psicólogos de España (1998) *Perfiles profesionales del psicólogo*. Madrid: Colegio Oficial de Psicólogos de España. Disponible en <http://www.cop.es/perfiles/>

- Consejo General de Colegios Oficiales de Psicólogos - EUROPSY (2007) *Competencias de los psicólogos*. Disponible en: <http://www.europsy.cop.es/index.php?page=competencias>

- Hmelo-Silver, Cindy E. (2004) Problem-Based Learning: What and How Do Students Learn? *Educational Psychology Review, Vol. 16*, Nº 3: 235-266.

- Mendoza, A. (2005) *El estudio de casos: Un enfoque cognitivo*. Mexico: Trillas.

- Oakley, B., Felder, R.M., Brent, R. i Elhajj, I. (2004) Coping with Hitchhikers and Couch Potatoes on Teams (Como enfrentarse a los jetas y a los mantas). *Journal of Student Centered Learning, vol. 2*, num. 1.

- Orts, M. (2011) *L'aprenentatge basat en problemes (ABP). De la teoria a la pràctica: una experiència amb un grup nombrós d'estudiants*. Barcelona: Editorial GRAÓ.

Per les temàtiques que es tractaran en cada cas, l'equip de professors recomanarà bibliografia específica.